

lucht kwamen vallen, in Zuid-Amerika. Die stenen zouden enorme explosies geven. Daarna zou er een hele lange tijd niets hebben gegroeid. Daarom hadden die mensen zo lang onder de aarde moeten wonen. Dat doet een beetje denken aan atoomexplosies of iets dergelijks.

Je zoudt ook kunnen zeggen, dat het een meteor was, maar hoe kom je dan aan die onvruchtbaarheid?

+ In Siberië?

- In Siberië hebben we dat zeker, maar dan op een beperkt niveau. Maar zeker niet in een zodanige omvang als deze mensen vertellen, dus dat alle land en alle volkeren, die niet weggevlucht waren, vernietigd werden. Bovendien zou je van je meteoren nog wel iets over kunnen houden, denk ik. Ik geloof, dat je hier moet denken aan iets wat te maken heeft met radioactiviteit, dat kan dan net zo goed een kwestie zijn, zoals u stelt, van meteoren of door mensen of andere wezens veroorzaakte radioactiviteit. Er zijn heel wat dingen, waar je over na kunt denken. Wanneer je de andere kant uit gaat, komt je ook steeds weer terecht bij het idee van een soort paradijs. Er schijnt een tijd te zijn geweest op deze wereld, waarin goden met mensen samen optrokken en in die tijd schijnen de mensen de dieren volledig beheerst te hebben. Nu denkt u waarschijnlijk weer direkt aan de bijbel. Wanneer we bijvoorbeeld naar India gaan, dan vinden we daar in bepaalde kasten een overlevering, dat eens de mens alle dieren kon beheersen. Nu zijn er nog mensen, die zich specialiseren in het beheersen van slangen, maar ook bijvoorbeeld tijgers of andere diersoorten, waaronder heel gevaarlijke. Ook hier dus weer het idee van een wereld waarin eens alles goed was. Zelfs de Indianen, en dan kunnen we Noord-Amerika nemen, we denken ondermeer aan de Navarro's, dan vindt je ook daar weer een legende, dat alles eens groen en goed was. Die legende schijnt al oud te zijn, want ze heeft bestaan voordat de blanken daar kwamen. Anders^{zou} je het je voor kunnen stellen als het terughunken naar de tijd, dat er nog geen blanken waren met hun auto's om de Indianen met hun jachtbuit te verjagen. Maar ja, het is zo, dat de Indiaan in de olie gelegd wordt. Als hij dan langzaam verdronken is, dan wordt de rest geëxporteerd.

Ik wil hiermee alleen maar betogen, dat er overleveringen zijn, die overal voorkomen. Hoe je dit nu wilt verklaren, is weer een andere zaak. Er zijn mensen, die uitgaan van een zuivere historische situatie. Ze zeggen, dat er bewustzijn bestaan, ze zeggen dan wel niet menselijk, in de tijd, dat de aardschollen nog niet zo ver van elkaar af waren gedreven. De continenten lagen vlak bij elkaar. Daardoor hebben ze gemeenschappelijke verhalen. Waarschijnlijk is dat niet, want in de tijd, dat de continenten van elkaar afdreven, bestond er alleen lager ontwikkeld leven. Er zijn ook mensen, die zeggen, dat er eens een reeks nederzettingen op aarde is geweest van ruimtevaarders. Daar is iets meer voor te zeggen. Denk aan de kaart van Piri Reis, een Arabische zee kapitein zoals u weet, die de beschikking had over een kaart van de gehele aarde in Mercatorprojectie. Het is praktisch ondenkbaar, dat iemand dat 700 na Chr. heeft. Daar zou iets voor te zeggen zijn.

We kunnen kijken naar de tekeningen, die bepaalde primitieve volkeren maken. We treffen al weer overal vergelijkbare symbolen aan. En wat meer is, niet bij alle, maar wel bij heel veel volkeren ook nog gelijksoortige geheimelingen.

Hier gaat het kennelijk om oerwaarden of oerwezens, waar die mensen herinneringen aan bewaarden. Het opvallende is namelijk, wanneer je op dit moment, diegenen, die dat hebben gedaan probeert te onderzoeken, tot de konklusie moet komen, dat die mensen zo'n verschillende denkwijze hebben, zo'n verschillende benadering van het leven en zelfs soms van voortbestaan, dat dat eigenlijk toch niet een gemeenschappelijke faktor kan zijn. Zelfs de manier waarop ze die symbolen voor zichzelf verklaren zijn anders. Toch zit er ergens een magisch begrip waarbij iedereen diezelfde symbolen gebruikt. Je kunt naar een psycholoog gaan, die het als volgt verklaart: "In het oerdenken van de mens - want hij is als de jonge wetenschapper direkt in het oerdenken gedoken - daar treffen wij dus een aantal voor-

stellingen aan, die altijd gelijk zullen blijven. Een cirkel bijvoorbeeld, betekent de zon. Een kruisje er in de vier kwartieren, waarin de zon zich toont, namelijk de morgen, de middag, de avond en de nacht. Dat is knap gevonden. Daaruit kunnen we dan gelijktijdig de verschillende zonneraden verklaren. Misschien met de sterrehemel wel de spiralen, dat wil ook nog wel eens voorkomen. Maar hoe komen die mensen dan aan tekeningen, waarbij mensen worden afgebeeld, die hoorntjes hebben, althans uitsteeksel op het hoofd, waarbij het hoofd bovendien iets groter is dan normaal.

Wanneer dat bij een volk voorkomt, dan zegt men dat het traditie is. Maar wanneer je ziet, dat het bij een vijftigtal verschillende volkeren voorkomt, stammen dan en dat het overal de gelijke verschijnselen vertoont, dan ga je er aan denken, dat ze iets gezien moeten hebben of iets moeten weten. Dan kijk je verder en we komen dan terecht bij de saters, de natuurgoden, die -zoals u misschien weet- door de katholieke kerk bevorderd zijn tot duivels. Een duivel heeft hoorntjes. Het wonderlijke is, dat je in de christelijke kerk geen oplossing kunt vinden voor de vraag wie ze op gezet heeft. Wanneer we teruggaan naar die natuur, dan krijgen we met iets geheel anders te doen. We krijgen te maken met een andere evolutie. Dat zou weer kunnen wijzen op contacten met de aarde en de buitenwereld. Voor deze tijd heeft het echter betrekkelijk weinig te zeggen. Wanneer je in deze tijd probeert de mens na te gaan, kom je tot de konklusie, dat die mensen langzaam maar zeker vervreemd zijn van de wereld waarop ze leven. Een groot gedeelte tenminste. Wreedheid, mits zin hebbende, is in de natuur normaal. De mensheid verzet zich daartegen, is zelfs er vaak boos over, dat anderen wreed zijn. Wanneer die wreedheid zinloos is, dan is dit natuurlijk verwerpelijk. Maar wanneer ze zinvol is, dan is ze aanvaardbaar. Zo heb je meer van die dingen. Een normaal mens, die verbonden is met de natuur kan ook met zeer weinig hulpmiddelen zichzelf in leven houden. Tegenwoordig sterven er mensen, als de waterleiding, gas en licht uitvallen. Neem me niet kwalijk, dat ik het zo zeg, maar het is toch eigenlijk zo. Zo zijn er duizend en één zaken waar je je mee bezig kunt houden. Ik dacht, dat je zoudt moeten zeggen:

Alles wat we er voor deze tijd uit zouden kunnen leren, is alleen maar, dat er een soort sinusvormige beweging bestaat tussen het toppunt van geestelijke beschaving en het toppunt van materiële beschaving en dat de meeste legenden ontstaan op het ogenblik, dat de materiële beschaving aan het afbreken is en een geestelijke aan het opkomen of omgekeerd. Ik dacht, dat de geschiedenis, wanneer je die nagaat, voldoende bewijzen daarvoor geeft. We kunnen bijvoorbeeld zien, dat op ogenblikken in een bepaald gebied de bevolkingsdichtheid te groot wordt, een volk gelijktijdig plotseling gewelddadiger wordt. We kunnen aantonen, dat wederkerige exploitatie ontstaat op het ogenblik, dat een gemeenschap een bepaalde omvang heeft gekregen en daardoor een taakindeling noodzakelijk wordt. Zodra die taakindeling ontstaat namelijk, ontstaat het exploitatie-idee. Neem bijvoorbeeld Egypte. Een landbouwgebied. Een betrekkelijk vruchtbaar gebied en met het uitdrogen van de Sahara eveneens een zeer aantrekkelijk gebied om te plunderen. Dit betekent, dat de gemeenschappen zich beter teweer moeten stellen. Het resultaat is, dat er eerst een krijgsmansstand ontstaat. Die krijgsmansstand maakt echter ook een handelsstand noodzakelijk, want de krijgers consumeren wel, maar die verbouwen niet en maken niet. Al heel snel zien we, dat er iemand moet komen, die de samenhang tussen al die standen tot stand brengt. Dit is dan de profeet, de man, die uit de Shamaan ontwikkeld, eigenlijk langzaam maar zeker de priester wordt van de God van zo'n gemeenschap. Dan zien we ook weer in datzelfde Egypte een vijftigtal verschillende goden. Er komt dan langzaam maar zeker een binding. De eerste binding, die ontstaat is een machtsbinding, een militaire binding. Als gevolg daarvan ontstaat een fusie van tempels. Als gevolg daarvan ontstaat een steeds algemener wordende godenleer.

Vergelijkbaar, maar niet geheel hetzelfde is dat gegaan in Griekenland. Griekenland krijgt dus ook een krijgsmans- en handelskultuur. De tegenstellingen zijn Sparta en Athene, zoals u weet. Gelijktijdig wordt daardoor een soort eenheid van de goden belangrijker. Nu blijken het de vertellers

te zijn - wij zouden zeggen de schrijvers -, die de verhalen scheppen waar- door die goden aaneen gesmeed worden tot één Pantheon. Een soortgelijke ontwikkeling zien we in India. Kijken we naar Rome bijvoorbeeld, dan zien we, dat ze beginnen met heel weinig goden, maar dat één van de belangrijkste importprodukten van Rome kennelijk goden geweest is. Er wordt alles aanbeden, van de eigen goden tot de grote moeder Astarte, Isis, noemt u ze maar op; ze hebben allemaal hun tempel. Kennelijk ook weer, is de vroomheid minder geworden. Wanneer er een bevolkingstoename aanwezig is, volgt een terugval van vroomheid.

De mensen aanbidden hun goden nog wel, maar ze doen dat meer met het idee: baadt het niet, schaadt het niet. Alleen degenen, die in die gemeenschap zeer onzeker zijn, die zullen zich met een enorme devotie aan hun eigen goden vastklampen.

Patronaatsgewoonte - ik gebruik nu maar even de in Rome gebruikelijke term - zien we ook bijvoorbeeld in Egypte, India, China etc. We zien soortgelijke patronaatsgewoonten ontstaan, zodra er grote steden ontstaan in Noord- en Zuid-Amerika. Er is zelfs een tijd geweest, dat het patronaat in Australië heel erg belangrijk was. Dit is afgelost door zeg maar internationals en vakbonden, het bestaat nog steeds. Ik probeer hiermee alleen maar aan te tonen, dat er sprake is van een verandering op het ogenblik, dat een kritiek punt in bevolkingsdichtheid wordt bereikt. Misschien dat je daar in deze dagen wel iets aan zoudt hebben. Het is natuurlijk geen overlevering zonder meer. Zoals je echter in het verleden het idee kreeg van reuzen en andere monsters, waar koninkrijken voor beven, zo zien we overal in feite, dat de reuzen worden teruggebracht tot waarschijnlijk grote strijders van andere stammen. Goliath bijvoorbeeld, is geen reus geweest in de werkelijke zin des woords. Hij was waarschijnlijk een zeer fors gebouwde kerel. Hij zal tussen de 1.80 en 1.90 m zijn geweest. Je hebt hier ook de reuzen gehad van Drente. Wat waren dat? Zeer waarschijnlijk uitgestoten krijgslieden, die vanuit Duitsland zijn gekomen en die hun eigen heerschappij hebben geprobeerd op te bouwen. Ze moesten ook eten. Ze waren krijgers, een beetje jagers, maar andere dingen moesten ze van de mensen hebben. Al die legenden kun je weer herleiden tot een soort terreur, wat ons brengt bij de vraag hoe die uitstoting tot stand is gekomen. Dat is ook een interessant verhaal. Op het ogenblik, dat een gemeenschap te groot wordt, krijgt ze een steeds ingewikkelder structuur. Bij deze structuur is alles afhankelijk van een handhaving van wetten, maar wetten kunnen alleen gehandhaafd worden wanneer ze zonder tegenstreven worden aanvaard. Dit betekent, dat een ieder, die zelfstandig over wetten nadenkt, vervolgd zal worden door diegene die de wet geeft. Dat is hier ook zo. Dat is overal op de wereld. Dan zitten we bovendien nog altijd met het feit, dat de mensen hun eigen droomwereld hebben. Die droomwereld in het verleden is een kwestie van eeuwige jachtvelden, Walhalla, overigens ook geen gezellige wereld, denk ik, als je er goed over nadenkt. Iemand, die naar het Walhalla ging, vocht de hele dag, dan werd hij weer doodgeslagen. Dat gaf niet, want 's avonds kwamen de schild....meisjes, die brachten hem tot bewustzijn. Dan kon hij zich de gehele nacht bezighouden met drinken en andere aangename bezigheden, om de volgende dag prompt weer het gevecht in te gaan en al dan niet te sneuvelen. 't Is maar waar je lol in hebt. Het typerende van al deze verhalen is dus wel, dat het droomwereldje beantwoordt aan datgene wat voor zo'n wereld noodzakelijk is. Het Walhalla maakt duidelijk, dat we te maken hebben met een bevolking, die zich enerzijds bezighoudt met landbouw, waarschijnlijk ook jacht bedrijft en waarbij dus de krijg, de oorlog, de overwinning het meeste aanzien brengt. Vandaar ook het idee, dat je in de oorlog moet vallen om in het Walhalla terecht te komen. Daar krijg je het beste. Het omgekeerde heb je bij het Christendom, daar moet je martelaar worden, dan kom je in de hemel. Anders misschien via een achterdeurtje, u kent het verhaal misschien. Jozef zit altijd te kijken naar zieltjes, die afgewezen zijn, want die heeft nog een appeltje te schillen met de heilige geest. Dan haalt hij ze toch naar binnen....

Wanneer je die verhalen vertelt, wordt er wel iets duidelijk. Een ideaal, onverschillig welk, of dit nu een sociaal, economisch of religieus ideaal, is altijd gebaseerd op datgene wat nooit waar kan zijn, maar wat gelijktijdig in zijn waarheid het grootste aanzien biedt voor de aanhanger.

Kunt u me volgen?

Je zit dan met de moeilijkheid van de mythen, de sagen en de legenden van deze tijd. Wist u, dat Marxisme in feite een sage is? Het is namelijk het verhaal van een geïndustrialiseerd land, dat - gezien de edelheid van zijn bewoners - in een sociale samenwerking een ideale staat vormt. Dat hebben we in het verleden ook al eens gehoord. Zelfs de eerste beschrijving van de stad Atlantis is niets anders, dan de beschrijving van de ideale staat. De Amerikaan Bellamy beschrijft De ideale staat en waar je ook komt, iedereen heeft er wel een idee over. Dat betekent dus, dat iemand, die dat aanhangt en die in een landbouwstaat begint, eerst dat land moet industrialiseren en dan nog moet rekenen op de edelheid van alle bewoners wil het ideaal ooit waar kunnen worden. Kijk, dat zijn moeilijke dingen. Dat is toch overal zo. Christendom is een idealisme. Een vriend van mij heeft eens gezegd: de Christenen geloven in de naastenliefde. De naastenliefde, die in Christendom Christus ter wille van zijn naaste meent te mogen verwachten, is datgene wat hij in Christus' naam van de wereld eist zonder er iets voor te doen.

Dat is misschien erg hatelijk, maar er zit een kern van waarheid in. Ik dacht, dat je al die mythen, die legenden, die overleveringen bij elkaar moest nemen en zeggen, dat de mens de neiging heeft om de werkelijkheid zodanig te vertekenen en te overtrekken, dat hij daardoor terecht komt in een wereld van niet werkelijke waarden en richtlijnen, waaraan hij zich gevoelig kan onttrekken wanneer het hem past. Ik geloof, dat dat het belangrijkste is. Je transponeert iets naar een hoger niveau en zegt dan vervolgens, dat het voor jou te hoog is en dat je het niet kunt, maar dat je er in gelooft en dat je er op beroept. Dat is natuurlijk een grote stommitieit. Wanneer je dat in deze tijd ziet, dan zijn er wel een paar konklusies te trekken, maar die vindt u waarschijnlijk niet zo prettig. Zal ik ze toch zeggen? Nou goed.

In de eerste plaats: Godsdiensten en sektarismen, in deze tijd steeds toenemend, maken duidelijk, dat vele mensen hun bewustzijn alleen kunnen ontlenen aan een absolute gehoorzaamheid aan een ander. Ze durven hun eigen verantwoordelijkheden niet te dragen. Ze zullen dan hun gehoorzaamheid geven, zelfs wanneer de resultaten ervan op zijn minst genomen, afzichtelijk zijn. Kijk maar eens naar meneer Jones en zijn volgelingen.

+ Geldt dat ook voor Poona?

- Ja, dat geldt ook voor Poona.

Overal waar gehoorzaamheid gelijktijdig een verheffing betekent, is er sprake van een afschuiven van aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. Dit betekent, dat mensen, die een systeem of een leer volgen, dit heel vaak doen om daarmee ontheven te zijn van de verplichting om volgens hun eigen besef ten goede te reageren. Dit klinkt niet prettig misschien. U kunt er over vechten wanneer u wilt.

Een tweede konklusie is: het delegeren van macht is in uw moderne samenleving vaak niet helemaal te voorkomen, maar dat degenen, die de macht delegeert, niet gelijktijdig daarover een controle behoudt, waar hij persoonlijk bij betrokken kan zijn, indien hij dit wenst, is de grootste fout, die je kunt maken. Een democratie kan natuurlijk bestaan. Maar als die democratie het recht wordt ontzegd om kritiek uit te oefenen op bijvoorbeeld de prestige-objekten, die op kosten van het volk door enkele mensen worden bevorderd, het misbruiken van overheidsgelden en dergelijke, ik dacht, dat je dan terecht zou komen in een wereld waarin iedereen probeert van de fiktieve geldgever, de staat, te plukken, terwijl een ieder in feite steeds minder voor zichzelf kan behouden en dus zijn eigen beslissingsrecht, zijn mogelijkheid tot vrij leven ziet verminderen. Ik meen, dat wanneer een mens uitgaat van datgene wat

officiëel gesteld wordt als waar en het recht niet heeft zich af te vragen waarop die waarheid dan wel gebaseerd is en waarom, dat die mens de slaaf wordt van deskundigen.

En die slavernij is hetgeen we moeten proberen te vermijden, want een bewust mens is niet een mens, die alles weet. Een bewust mens, die al wat hij ervaart en waarneemt in zichzelf verwerkt en op grond van zijn persoonlijk besef en waarde beoordeelt, waarop hij aan de hand van deze beoordeling, niet dwingend voor anderen maar wel voor zichzelf, zijn eigen richtlijn van leven bepaalt. Dat is geestelijk het meest belangrijke.

Ik heb een hele hoop gezegd, maar heel weinig over het onderwerp.

+ Dat gebeurt niet anders....

- Het doet me genoegen, dat u deze gewoonte herkent. Het is hoopgevend.

+ Geldt dat ook voor de ODV, of heeft de ODV geen volgelingen?

- De ODV probeert te voorkomen, dat ze volgelingen heeft en begint daarom voortdurend haar bijeenkomsten er op te wijzen, dat men zelf moet denken. Daarnaast wordt in vele gevallen gezegd, dat het mijn eigen mening, eigen visie is. Wij relativiseren. Wij verabsoluteren niet. Toch zullen er onder de leden wel mensen zijn, die dat doen. Zij beschouwen zichzelf dan als volgelingen van de orde, zonder dit in wezen te zijn, omdat ze de essentie van de orde, het persoonlijk en bewust zoeken, leven en werken over het hoofd zien.

Had u nog meer commentaar?

+ Ik had het gevoel, dat u dat met die Drentse reuzen niet af gemaakt had. Ze kwamen uit Duitsland en hoe verder?

- Toen ben ik verder gegaan over de redenen van uitstoting. Toen heb ik u verteld, dat wanneer er een machts- of gezagsverhouding bestaat, degene die haar aantast of betwijfelt gemeenlijk wordt uitgestoten of omgebracht. Daarmee heb ik het verhaal wat mij betreft wel afgemaakt, maar ik probeerde alleen duidelijk te maken, dat de reuzen die we zo vaak tegenkomen, allemaal eigenlijk symbolen zijn van gewone krijgslieden. Mensen, die sterker zijn dan een ander.

+ Die verhalen van het Paaseiland?

- In de verhalen van het Paaseiland zien we de voorouderbeelden. Wanneer je uitgaat van de overlevering zoals die nu bestaat, hoor je dat de voorouder groot is in de geest, in het hiernamaals aan de hand van zijn daden. Dat je door een beeld te maken hem een woonplaats geeft waaruit hij de macht, die hij als geest heeft op aarde kan uitoefenen.

+ Er gaat ook een verhaal, dat de groot-oren door de kleine zijn omgebracht.

- Dan moet u heel ver teruggaan, eigenlijk voor Paaseiland. Laten we precies zeggen zoals het is. Er hebben zich in de tijd, dat de homo sapiens nog niet op aarde ontstaan was, een groot aantal verschillende mutaties voorgedaan. Er waren er enkele bij, die u homo giganticus zou kunnen noemen. Deze hadden inderdaad - in die tijd onvoorstelbaar misschien - een grootte, die tussen de 2.50 m en de 3.00 m heeft gelegen. Er zijn er trouwens maar heel weinig van geweest, trouwens. Het was een ongelukkige mutatie. Deze lieden hebben geleefd rond de Stille Oceaan, onder meer op de eilanden, die je daar nu nog ziet, tot aan Indonesië toe. Gelijkijdig ontstonden er andere stammen, waarschijnlijk zijn dit typen geweest, voorlopers van degenen, die u nu kent. Een soort homo pekinensis. Deze soort schijnt dus in aantal veel meer te zijn toegenomen, vruchtbaarder te zijn. Er wordt zelfs beweerd, dat de legende over de apenkoning in feite direct te maken hebben met betrekkelijk grote stammen, juist van deze soort mensen. U ziet het, het wordt een ontzettend ingewikkelde zaak als je je daar mee bezig gaat houden, want we zitten in de voorgeschiedenis van de hedendaagse mens. Het is echter duidelijk, dat voor die hedendaagse mens er geweest is, er andere menstypen zijn geweest of mensachtigen, die wel degelijk ook eigen beschavingen hebben opgebouwd.

+ Zoals in de bijbel beschreven staat de kinderen van God.

- Ja, zo zou je het ongeveer kunnen zeggen, want in het begin hebben er verschillende menssoorten door elkaar bestaan. Het is heel waarschijnlijk,

dat in de tijd van de eerste mensachtigen ook nog een soort rechtopgaande aap heeft bestaan, die waarschijnlijk ook nog in stammen heeft geleefd, maar die niet in staat is geweest het tegen de concurrentie uit te houden. Wanneer we kijken naar bepaalde delen van de wereld, zien we op het ogenblik nog de Pygmeëën stammen. We zien de kleine Kaffers, die zijn er ook nog. Bosjesmannen. We zien ook nog de inboorlingen van Australië. Wanneer je die gaat bestuderen, dan blijkt dat dit een heel ander type is, dan de menssoort die we later kennen. Wanneer je bijvoorbeeld een vergelijk maakt tussen de inboorlingen van Australië en de Maori's van Nieuw-Zeeland, dan zie je een zo groot verschil in lichaamsbouw, schedelbouw, gedragswijze, eigen code's, geloofswaarden zelfs, maar ook overeenkomsten, o.a. ten aanzien van bepaalde decoraties, ofschoon de Maori's die veel mooier maken dan de inboorlingen van Australië zelf. Er zijn verschillende perioden geweest waarin vele verschillende mensachtigen stammen gelijktijdig hebben geleefd. Het zijn de stammen geweest, die zich het makkelijkst konden aanpassen. Dus ook het gemakkelijkst tot het gebruik van werktuigen konden komen en die zich het best hebben weten te handhaven. Het is bekend, dat er in de ijstijd jagers zijn geweest, die de holenbeer hebben gejaagd en die ook gejaagd hebben op de sabeltandtijger. Die de wolhuidrinoceros bijvoorbeeld hebben verslagen. Ze deden dat op een speciale manier, door steenlawines op te wekken of kunstmatig zelfs te veroorzaken door het stapelen van steenhopen bij een pas, waar zo'n dier doorkwam of bij een hol. Dat hebben ze toch maar tot stand gebracht. Toch waren dit voor een klein gedeelte maar leden van het trotse geslacht homo sapiens, ofschoon je je dan wel afvraagt of dit de meest juiste aanduiding is van het gemiddeld gedrag van dit mens type. Neemt u me niet kwalijk, dat geldt niet voor u, hoor.

- + Vertelt u eens iets over de skeletten, die gevonden worden.
- Skeletten kunnen alleen gevonden worden, als ze door omstandigheden verduurzaamd zijn. Het is zo, dat als wij teruggaan naar de tijd van de wolhuidrinoceros, de mastodont, noem ze maar op, we terechtkomen bij conservering of wel in sommige gevallen in asfaltputten. We zien invriezing door een plotselinge klimaat verandering op de Noordpool. We zien, dat die dieren ergens in een moeras zijn gekomen en verduurzaamd zijn en nu terug te vinden zijn in steenkoollagen. Dat is ook eigenlijk alles. Het zal u duidelijk worden, dat een ras wat vervolgd wordt, bovendien waarschijnlijk in een periode waarin je je vijand eerde door hem te consumeren, dat het vinden van een dergelijk skelet op vele moeilijkheden zal stuiten. Wanneer we aannemen, dat een skelet na vijftien jaar in de jungle te hebben gelegen er niets van over is, dat na zeven jaar de botten al zwaar aangetast zijn, zelfs in de aarde, komen we tot de konklusie, dat dergelijke skeletten alleen onder bijzondere omstandigheden gekonserveerd kunnen zijn. Wanneer dit het geval is, is het tevens een zeer groot toeval wanneer je er iets van terugvindt. Als ik u mag herinneren aan de vele oerschedels, die men op vele plaatsen heeft opgegraven, dan wil ik u er op attent maken, dat deze voorkomen in zandsteen, waarin ook schelpen te vinden zijn. Met andere woorden, er is een zee geweest, er is een afsluiting geweest van zuurstof. Dat we ze aantreffen in kalksteen, in mergel bijvoorbeeld, dat we ze aantreffen in steenkolenlagen, maar dat we ze niet maar zo ergens in de grond vinden, dat komt maar heel zelden voor. Daarmee is het antwoord op uw vraag duidelijk geworden. Slechts van die soorten waarvan er vele in bepaalde omgevingen geleefd hebben, bestaat de mogelijkheid, dat onder omstandigheden overblijfselen tot in uw tijd bewaard bleven. Datzelfde geldt voor hetgeen vroeger aan apparaten en machines bestaan zou hebben bij vroegere beschavingen. Men vraagt waarom men er niets van ziet, bijvoorbeeld van alles machines van Atlantis. Realiseer u, dat het enige dat daarvan bewaard gebleven kan zijn over een zo lange periode, zou zijn bijvoorbeeld glas of bewerkte steen. Hout valt buiten beschouwing. Het zou alleen onder bijzondere omstandigheden gekonserveerd kunnen worden. Metalen zullen roesten, oxyderen, opgelost worden. Enkele uitzonderingen vormen misschien edele metalen. Als die gevonden worden is het weer de vraag wie ze vindt, want heel veel mensen zien in goud meer de waarde dan het wetenschappelijk belang.

Zoals ook bij het opduiken van bepaalde houten schepen meerdere malen is gebleken. U ziet, het antwoord is eenvoudig genoeg. Er zijn zeer weinig van die overblijfselen. Je moet bij toeval er op stuiten om te weten waar je mee te maken hebt. Realiseert u zich, dat bijvoorbeeld de restanten van de sauriërs, die gevonden zijn, alle gevonden zijn binnen de laatste driehonderd jaar.

- + U had het daarnet over de verschillende leerscholen, die bestaan. Het gevaar, dat je een blinde aanhanger wordt. Voor ons is het één van de wegen om van leerschool naar leerschool te trekken. Hoe moet je het anders doen?
- Laten we het heel simpel stellen. Wanneer u naar zo'n school gaat, noem het een school of een sekte, net zoals je wilt, dan krijg je te maken met een leersysteem. Degenen, die dat systeem verkondigen hebben ook de neiging om u te konditioneren, dat wil zeggen om al het andere af te breken. Ben je daartegen niet bestand, dan verlies je in feite je vrijheid van denken. Er blijft niets meer over, dan datgene wat ze er in willen hebben. Het hele gevoelsleven kan daardoor gekonditioneerd worden. Wanneer je van school te school gaat, dan is het goed. Maar wanneer je ontdekt, dat je gekonditioneerd wordt en je blijft doorgaan, dan zul je in plaats van een bewustwording in feite een vermindering van denkvrijheid en dus een bewustzijnsmogelijkheid overhouden, dat mag ook gezegd worden, vind ik.
- + De voorwaarde is dus zelf na te blijven denken.
- Onafhankelijkheid.
Niemand kan voor u beslissen, dat kunt u alleen zelf. Ik kan u raad geven. U kunt die raad op de proef stellen. Wanneer het niet deugt, kunt u rustig zeggen, dat het voor u niet hoeft. Als u het tien keer heeft meegemaakt en het heeft tien keer niets uitgehaald, dan zoekt u een andere weg. U hoeft het eerste dan niet geheel te verwerpen. U hoeft het tweede ook niet volledig aan te hangen, maar u behoudt uw vrijheid van bewegen en van denken. Dat is hetgeen, waar ik op wijs. Ik heb niets tegen mensen als bijvoorbeeld Jehova's getuigen. Je moet voor die mensen respect hebben, als je ziet hoeveel zij over hebben voor hun leer en eigenlijk ook wel een beetje voor hun eigen gelijk.
Wanneer je je realiseert, dat deze mensen vaak niet meer in staat zijn vaak om na te gaan of een bijbeluitlegging, die zij hanteren, de enig mogelijke, laat staan de enig juiste is, dan vraag je je nog wel eens af hoe ze toch eigenlijk komen tot dit gevoel van verhevenheid en dan zeggen, dat ze vrij zijn. Ze zijn niet vrij meer. Hun denken is dermate eenzijdig geschoold, dat ze niet meer in staat zijn om algemeen bewust te reageren. Dan heb ik er bezwaar tegen. Niet tegen de leerstelling of de instelling als zodanig, maar tegen het verslavend effect. Als je dat neemt bij de richting van United Family en dat soort dingen meer, dan zeg ik ook, dat ze zeker hun goede kanten hebben. Die goede kant is echter voor mij niets meer waard, op het ogenblik, dat een mens van zijn vrijheid van denken en beleven wordt beroofd. Of dat nu Hare Krishna heet, of dat het nu een andere naam heeft, doet niet ter zake, voor mijn part heet het Rooms Katholieke kerk of hervormd Christendom of Calvinisme, dat maakt niet uit. Op het ogenblik, dat je niet meer in staat bent om zelf te denken, te overwegen, regels en wetten moet aanvaarden en daardoor gekonditioneerd wordt, is het gevaarlijk voor bewustwording. Als dit geldt voor de grootste godsdiensten, zal het dan niet gelden voor al die leringen. Of u te maken heeft met Rozenkruisers, die u in bepaalde arcana kunnen inwijden, te maken heeft met Antroposofen, die u bewust kunnen maken van mystieke werkelijkheden, die in de mens kunnen bestaan, of te maken heeft met de Theosofen, die u kunnen konfronteren met uw eigen eeuwigheidswaarden en daarmee met uw eigen historie, wanneer zij van u eisen, dat u hen alleen aanvaardt en aankleeft en alle anderen ter zijde stelt, zonder dat uw eigen wezen in volledige vrijheid en op grond van onderzoek de juistheid van het gestelde heeft erkend, dan vind ik het onaanvaardbaar.
- + Wat vindt u van de Odd Fellows en de Vrij Metselarij?
- Ik dacht, dat je de VM hier een klein beetje buiten zoudt kunnen zien, ofschoon dit niet geldt weer voor alle loges. Er zijn er nogal wat.

Maçonnerie is over het algemeen opgebouwd op een konfrontatie van meningen en een uitwisseling van leerstukken, waarbij men dus met elkanders denken wordt gekonfronteerd en zo'n ruimer inzicht kan krijgen in wat men zelve juist acht. Ik geloof, dat je hier in feite te maken hebt met een - neemt u me niet kwalijk - soort debatinggemeenschap in Voorhofsbijsprekingen, terwijl gelijktijdig de Tempelbijspreking, ongeacht die verscheidenheid een gezamenlijke mystieke beleving mogelijk maakt, maar echter de mens niet van zijn eigen mening, oordeel of waarde berooft. Dan is mijn enige bezwaar de organisatorische indeling in graden en het vaak wat simpel gebruiken van bepaalde symbolen. De leerling moet een symbool tekenen en als dat nu maar een welbehouden steen is, het rechthoekje, dan is het in orde. Iemand, die een langwerpige of een spitse, die kan toch ook een steen zijn, die kan ook zijn eigen wezen daarin uitdrukken. Alleen heeft hij een andere plaats in de bouw van de totale tempel, als ik de beeldspraak even mag gebruiken.

Ik dacht, dat je erg voorzichtig moest zijn op het ogenblik, dat je weer absolute maatstaven gaat stellen op grond van een symboliek, die de vrijheid van de mens in feite gaat beknotten. Ik dacht, dat het bewijzen van een innerlijke waardigheid belangrijker zou zijn, dan het juist weergeven van een symbool of het juist doorvoeren van een bepaalde rite, maar daarover kunnen de meningen verschillen

+ Wordt het een dogma?

- Een dogma is iets anders. Een dogma is een leerstelling, waarvan de aanvaarding wordt geëist op grond van uitstoting, verwerping, eventueel verdoeming, van degene, die dat niet doet. Wanneer we met de maçonnerie te maken hebben, dan hebben we vaker te maken met een te strak opgebouwd ritueel stelsel, waarbinnen de vrijheid nog wel bestaat, maar het skelet wordt soms zo stijf, dat het een soort pantser wordt, waardoor de ademhaling, de uitwisseling met de wereld sterk beperkt wordt. Dit is dacht ik niet de bedoeling, zeker niet van de werkelijke maçonnerie. Die weten wel, dat je nooit mag proberen om de deskundige uit te hangen als het niet klopt. Zoals Hiram al zei tegen Salomo: jongen, houd je er buiten. Toen Salomo het niet deed, toen ging het grote bekken in puin in plaats dat het gegoten werd.

+ Het volgende nog even. Je hebt dus scholen, die je dus een heel eind op weg kunnen helpen. Nu krijg je dus puur geestelijke waarden, die probeert men naar het stoffelijke te vertalen. Dat is nu juist vaak de moeilijkheid. Je krijgt dan vaak tegenspraak, bijvoorbeeld in het algemeen is de Bhoeddist vegetariër, terwijl de Lama, Bhoeddist bij uitstek, veel vlees moet eten. Er is anders niets.

- Dan vergeet men erbij, dat in het Bhoeddisme sprake is van aanbevelingen, niet van regels. Je hebt dat eigenlijk altijd. Een leermeester stelt wel een leer, maar biedt ze aan ter overweging. Zelfs Jezus zegt tegen zijn leerlingen, ga uit en verkondig. Ze zeggen dan, ja maar als ze niet willen luisteren, in de hoop, dat Jezus zegt, dat ze er dan maar op moeten slaan. Jezus zegt, dan, dat als ze niet willen luisteren, ze naar de volgende moeten gaan. Wil dan de hele stad niet luisteren, dan maar naar de volgende stad. Met andere woorden: Jezus zegt, dat verkondigen niet opdringen is. Dan komen de volgelingen. De volgelingen zien hun eigen betekenis of waarde, bevestigd door de macht, die zij krachtens de leer over anderen kunnen uitoefenen. Die stellen dan plotseling zaken dogmatisch en proberen die dogma's met alle middelen - ook onder de Bhoeddisten - dus met macht als het ware waar te maken. Zodra dat gebeurt, ben je weg. Het Bhoeddisme heeft bijvoorbeeld geen plaats voor de magische rituelen, waarmee vele Bhoeddisten, ook Lama's zich plegen bezig te houden, want dit behoort niet tot het pad. Als je je dat allemaal gaat realiseren dan zeg je, dat de moeilijkheid dus is, dat men een leer verabsoluteert, neerlegt in een aantal dogmata waarover niet meer gesproken mag worden. Let wel, de leermeester wil er altijd over praten, hij relativeert, zelf Bhoedda. Bhoedda vertelt de gelijkenis van de blinde en de olifant. Vijf blinden zien de olifant,

ieder tast af. De één zegt: de olifant? dat is een kort ding met harige uitsteeksels. Neen, zegt de ander, dat is een lang ding met vocht. Neen, zegt een derde, dat is een zuil, die op de grond staat. Nog een ander zegt, dat het iets is wat boven hem hangt als een wolk. Zij zijn blind en zien het niet. Dat wil zeggen, dat wij allen blind zijn voor de totale waarheid en wij nimmer kunnen stellen, dat het deel dat wij daarvan beseffen het geheel is. Maar wat doen zijn leerlingen? Die stellen, dat zij de absolute waarheid hebben. Dat vinden we steeds weer terug. We moeten dus wel een verschil maken. Dogma's worden eigenlijk gesteld door de zwakkeren, die niet in staat zijn vanuit zichzelf te overtuigen of waar te maken.

- + Ik ben toch wel wat in moeilijkheden gekomen. Hoe moet het met de keuze van de politieke partijen? (sterk verkort)
- Uw zienswijze is uiteraard niet juist, maar dat weet u zelf ook wel. U wilt graag een bepaalde uitspraak uitlokken. Ik zal u uw zin geven. Een politieke partij op zichzelf zou in feite een uitdrukking moeten zijn van mensen, die samen werken, om, voor elkaar en zichzelf een bepaalde wijze van leven mogelijk te maken. In zoverre is ze aanvaardbaar. Op het ogenblik, dat men een systeem ontwerpt waaraan men andere wil onderwerpen, dus in feite zijn eigen ideaal op kosten van anderen waar kan en wil maken, dan is men gelijktijdig een soort sociaal kolonialist, als ik het zo mag zeggen in een modeterm. Men koloniseert gewoon de anderen. Ik heb niets tegen meneer Van Agt, de man fiets uitstekend..... Ik heb ook niets tegen meneer Den Uyl, die man kleurt zo lekker als hij boos wordt, maar wanneer die mensen bezig zijn, zijn ze dan bezig met iets wat voor hen waar is of is het iets wat ze anderen op willen leggen. Wanneer de heer Van Agt zegt, dat hij tegen abortus is en dat heel velen het met hem zijn, dan zou ik dat het goed voor hen is. Daar ben ik het volledig mee eens. Maar als ze zeggen: "Dus mag het voor niemand," dan vraag ik hoe zij uit kunnen maken wat voor anderen juist is, waar is of niet waar. Wat matigen zij zich aan? Wanneer anderen komen vertellen, dat de inkomens geëgaliseerd moeten worden, dat de macht verdeeld moet worden, dan zeg ik, dat ze eigenlijk wel gelijk hebben. Maar op het ogenblik, dat je probeert daaruit voor jezelf een macht te verkrijgen, zodat je de macht van een ander ongedaan kunt maken, terwijl je hem gelijktijdig onderwerpt aan jouw visie en wil, dan ben ik het er niet mee eens. Een ander moet ook de kans hebben om zichzelf te zijn. Politiek is over het algemeen het spreken van woorden, die niet geheel waar zijn. Een politicus is iemand, die de helft van de waarheid zegt in de hoop, dat men er te laat achter zal komen wat de andere helft was. Wanneer hij dit bewust doet, is hij bewust iemand, die een ander misleidt, dat zult u met me eens zijn. Iemand, die anderen misleidt, mag zichzelf niet een leider achten, hij moet beseffen, dat hij misleider is. Voor de heer Van Agt is dat niet erg, die gaat toch geregeld naar de mis.
- + En die heer met dat zwarte vest en die bril?
- Die meneer mag zeker proberen anderen te overtuigen, dat hij gelijk heeft, zolang hij dit eerlijk doet. Als wij eerlijk zijn en we luisteren naar hetgeen de VVD bijvoorbeeld vertelt, dan moeten we zeggen, dat die VVD in vele opzichten gelijk heeft. Het is toch niet redelijk, dat je enerzijds in een konsumptie-prestatie maatschappij wilt leven en aan de andere kant steeds minder wilt presteren en steeds meer wilt consumeren. Dat is niet met elkaar in overeenstemming te brengen. Als je kijkt naar het CDA, dat zegt, dat het wel waar is, maar dat we voor de zwakkeren moeten zorgen, dan zeg ik, wanneer je de zorg voor de zwakkeren op je neemt, dan kun je niet werkelijk liberaal zijn. Je moet dan eerlijk toegeven, dat u, die het wel kunt nemen opdat zij, die het niet kunnen, de kans krijgen alsnog wat verder te komen.
- + Dat is toch mooi.
- Ik weet niet of dat zo mooi is. Als ik naar u toekom en ik pak uw portefeuille

aangenomen, dat er veel in zit en ik zeg, dat ik dat doe omdat er hier zoveel zijn, die minder hebben. Die wil ik ook wat geven. Wat zegt u dan? Zakkenrollerij? Wanneer ik u er van kan overtuigen, dat u zelf een deel daarvan aan die anderen geeft, dan is het goed. Het is de overtuiging, niet de dwang. Politiek berust op een macht, die men gebruikt om anderen te dwingen. Zodra deze dwang overheersend wordt, is de politiek niet aanvaardbaar en is de partij, ongeacht de beginselen, die zij verkondigt, voor mij evenmin aanvaardbaar.

+ Het is helaas tijd.

- U ziet het, we zijn in een politiek betoog verward geraakt. Nu moet ik gaan sluiten. Ik zou u graag een paar belangrijke dingen nog in herinnering willen brengen.

We hebben gesproken over bijgeloof, we hebben gesproken over oude overleveringen, systemen, godsdiensten, zelfs over politiek. Waar komt het allemaal op neer? U kunt alleen juist, harmonisch en gelukkig leven, wanneer u leeft vanuit uw innerlijke maatstaven. Wanneer u niet anderen klakkeloos volgt, maar probeert vanuit uzelve de voor u juiste weg te vinden. De grootste vrijheid, die een mens kan hebben en die hem moet worden toegestaan, is die om zelf te denken en te handelen naar beste weten, zolang hij daar anderen geen slachtoffer van doet worden. De grootste geestelijke vrijheid, die bestaat, is die om in jezelf op te gaan tot welke sfeer of wereld je ook maar wilt. Vanuit het besef van die wereld dan te leven, ongeacht wat een ander daarvan denkt, zolang je een ander niet belast met de moeiten, die je zelf daardoor misschien zult krijgen.

Wees uzelf. DENK zelf. Leef zelf en begrijp, dat een ieder, die u met goede of slecht bedoelingen wil beheersen, u ergens de mogelijkheid van werkelijke bewustwording ontnemt. Luister naar de hele wereld. Luister naar alle geestelijke krachten, die rond u zijn. Ze kunnen u allemaal iets geven, mits u uzelf blijft.

Wie uit zichzelf zo verder gaat, zal ontdekken, dat hij in harmonie kan zijn met anderen, ongeacht verschillen van visie, van waardering. Het is die harmonie, die belangrijker is dan al het andere. Het is die harmonie, ongeacht de verschillen. De samenwerking ongeacht bepaalde tegenstellingen, waardoor de mensheid werkelijk groot kan worden. Het is die zelfde samenwerking waardoor de mens kan leren, wanneer hij overgaat, om in werkelijk lichtende werelden te leven en vanuit zichzelf verder te gaan met zijn ontwikkeling en met zijn arbeid. Wat dit laatste betreft, kan ik u - gezien mijn eigen ervaringen - de garantie meegeven, dat het met mij zo is. Nu dank ik u, zij het node, voor uw aandacht en ik hoop, dat u enkele van mijn opmerkingen de moeite van het overwegen waard heeft gevonden.

Goedenavond

HET SCHONE WOORD

Hoorntjes, Shangri-la (nooit van gehoord!). Hij maakt er zelf wat van.

Wanneer je vredelievend bent, dan zet je een ander geen hoorntjes op, je trekt je eigen horens in en je steekt je voelhorens uit om een ander te begrijpen.

Ze zijn vergaan, de saters en de heren, die eens plachten te bivakkeren in de wouden en de vertrouwde mensen, krachten en machten in natuur en uur brachten tot een werkelijkheid, beleefbaar zodat buiten tijd en ik natuur weer kon beleven.

Men heeft ze naar de hel geschreven, ze uitgedreven, weggedaan en zo is kracht en zijn van het natuurlijke bestaan teloorgegaan voor mens en leven.

Maar wil je vredelievend zijn hoe kun je dan de vrede wel aanvaarden als je niet erkent de regel en de wet van de natuur op aarde, de kracht, die in de sterren staat, de kracht die wordt geschreven, door onbekende macht en door de sferen wordt gedreven totdat ze op aarde eindelijk geeft een nieuw bewijs van zijn.

Zoekt u naar werkelijkheid?

Zoekt u totaal beseffen?

Wilt u uzelve gaan verheffen boven de beperktheid van een menselijk zijn, dat zegt het al te kennen en zelf zichzelf niet beseft.

Wie daarvan droomt en zich verheeft, vreest niet wanneer een geest ooit horens draagt.

Vreest niet wanneer natuur naar eigen wetten leeft en jou tot een erkennen dwingt en jouw erkennen vraagt van zijn en leven zo geschreven in de wetten van natuur dat ze gelijk haast zijn gebleven van het eerste menselijk zijn tot in het laatste uur, waarin een mens kan zijn.

Zoek je naar werkelijkheid?

Wil je in vrede leven?

Leer eerst aanvaarden en verstaan wat met jouw zijn als mens op aarde sterk verweven is en niet veranderd worden kan, zonder dat je het menszijn zelf verliest.

Wil je vrede?

Neem je vrede.

Geef je vrede uit je eigen zijn.

Leer samen met een ander leven en streven.

Leer de pijn, dat anderen je geen gelijk meer geven, verdragen.

Zoek je eigen weg; zoek langzaam verder gaan.

Dan zul je, zonder hoorntjes te dragen,

vredelievend gaan door het bestaan,

waarin de vrede waarheid wordt en dat de mens niet meer tegen hen, die anders zijn en denken wordt.